

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre	3 korona.
Egész évre	12 "
Vidékre: Negyedévre	5 "
Egészévre:	20 "

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:

László József.

Egyszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 9. — Telefon 275.

ROSTA.

Nagy az inség Debrecenben. A világ felette esalódik, midőn azt híreszteli, hogy Civisország fővárosa a jólét zsírjába ful. A szomorú valóság az, hogy — nagy az inség Debrecenben.

Egyrészt mivel a pótadó veszedelmesen emelkedik. Másrészt még inkább azért, mert az összes lakosság javára egyes szegény emberektől kér áldozatot a város. Én nem is értem, hogyan lehet Roncsik főszámvevő oly vakmerő, hogy kijelöli a Hortobágy sürgős hasznosítását, a failletményről való önkéntes lemondást mint a pótadó biztos megszüntetésének csodaszereit.

Miféle rettentő furesa kívánságok ezek! Már az ilyen tervezkedésre csak annyit mond az igazi vérbeli debreceni okos polgár, hogy inkább nyögi a pótadót, még ha emelkedik is; de már olyan egyéni áldozatra, amelyből az egész városnak osztatlan haszna lenne, nem akad vállalkozó a Basahalmán belül.

* * *

A helyzetek a városi közigazgatás dolgaiban néha oly mulatságosan alakulnak, hogy az ember akaratlanul is elneveti magát.

Egy ízben már tollhegyre vettük azt a különös tervet, hogy a vendéglők, kávéházak most szombattól kezdve csak bizonyos ideig és ne korlátlanul legyenek nyitva tartók.

Azt mondja a rendőri megokolása, hogy azért kell záróra, mert kevés a rendőr, a ki ellenőrizze, megfigyelje a mulató helyeket. S mit gondolnak, mi lesz ezután? Ugyanannyi rendőr kell majd annak ellenőrzésére, hogy a zárórát mindenki pontosan megtartsa.

S ennek ellenőrzésében, mondják, a közegek sokkal pontosabbak és szigorubbak mint a közönség érdekeinek megvédésében. Vajjon mi lehet ennek az egyoldalú buzgóságnak a rugója?

* * *

Ismeri, ismeri Tisza István az ellenzékét, de még sem egészen.

Az gondolta a miniszterelnök, hogy a házszabályok módosításának szükségességére nézve a parlamenti rend minden igaz, őszinte barátja egyetért vele. Hát ebben nem is esalatkozott. Csak azt nem sejtette, hogy a lármás hazafiak közt oly kevés a parlamenti rend igaz, őszinte barátja.

De viszont az irányban is tulságosan sok jót tett fel a hadakozásra mindig kész hősökről.

Az ellenség valósággal fellázadt a házszabályok módosítása ellen. Egyszerre azonban hirtelen lecsilapult, elhallgatott a rettentő műharag.

Amióta ugyanis a miniszterelnök kijelentette, hogy ő nem gondol új választásokra s a ház időelőtti való feloszlatása egyedül csak a képviselő uraktól függ, — azóta a fennen rázott öklök hirtelen mind a a köpönyeg alá húzódtak.

Mondják, hogy az öklök most még keményebbek és fenyegetőbbek, mint voltak... De csupán a suba alatt.

Mert hát akármilyen különösen hangzik is, épp azoknak a háta borzong az új választásoktól, a kik folyvást azt kiabálják, hogy hátuk mögött áll az egész nemzet.

Az élelmiszerek hamisítása.

— október 13.

Hovatovább türehetlenné kezdenek válni a fogyasztó közönség bizalmával elkövetett visszaélések. Az élelmiszer hamisítások oly gyakoriak, hogy immár sohse tudhatja az ember, hol és mikor követnek el egészsége ellen merényletet.

Az idén még nagyobb mértékben fog elharapózni a hamisítás bűne, mert az élelmiszerek drágaságától vérszemet kapnak a hamisítók.

A hatóságok kötelessége megtorolni a lelketlen üzerek méregkeverését. Am a fogyasztó közönségnek is saját érdekében, a legnagyobb elővigyázatot kell tanusítania élelmi cikkek vásárlása alkalmával.

Többnyire a piacon legnagyobb fogyasztásnak örvendő élelmiszerek hamisítottak. Ilyenek: a tej, vaj, sajt, méz, zsir, liszt, kávé, fűszerfélék, hurka, stb.

A tejben a méz kimutatása következőképpen történik; egy rész hamisított tejet összekeverünk két rész hamisított vízzel és a keveréket jól föl-rázza vászondarabon átszűrjük, ha a szűrőn pelyhes váladék marad vissza: akkor a tej mésszel volt hamisítva. Szappanos vízzel hamisított tejnél az eljárás ugyanilyen: egy rész tejhez két rész mésszvíz keverendő és az eredmény ugyanaz lesz. Korpa, árpa, rizs, keményítő hamisításoknál kevés tejhez néhány csöpp jódfestvényre kék színű váladék keletkezik. A tejnek vízzel történt szaporítása kimutatható, — ha egyenlő mennyiségű tejet és borlangot (alkohol) összekeverünk; természetes tejnél az összekeverés alkalmával ol-

vadék képződik, vízzel kevert tejnél azonban olvadék nem képződik.

A vajban a kréta, gipsz, burgonya és liszt kimutathatók, úgy mint a tejnél. A krómfesték sárga por alakjában kiválik a vajból, — ha abból csekély mennyiséget benziben föloldunk. Hasonlóképp kiválik a kurkuma is, ha a vajat meleg vízzel kivonjuk. Sáfránnyal festett vaj úgy ismerhető fel, ha a besűrített vajról leszűrt vízhez cukrot és sósavat adva, a folyadék piros színt fog mutatni. A faggyuval történt hamisítást úgy ismerjük fel, ha a felolvasztott vajban kanócdarabkát fagyasztunk s azt meggyújtván kis idő múlva eloltjuk: a faggyu kellemetlen szagát azonnal érezni fogjuk.

A sajtfélék hamisítására teljesen ugyanoly módon jövünk rá, mint a vajhamisításokra.

A vízzel kevert méznek felszínére tett tojás alámerül. Liszt, destrim és keményítő jelenléte kitűnik, ha egy deka mézhez két deka borszeszt keverünk: ekkor ugyanis az említett anyagok kiválnak. Ennyivel kevert méz kevés borszesszel keverve és elpárologtatva, felismerhető, mert az enyv visszamarad. Tejjel kevert méz fölforralva megzavarodik, míg a tiszta méz megtisztul.

A tiszta zsir legfőlebb 1/3 százalék vizet tartalmaz; a víz kimutatható, ha a zsirt erős tűznél hevítjük, legalább két órán át; hevítés után ismét megmérve a zsirt: a súlyvesztés a hozzá kevert vízmenységet jelenti.

A lisztben a burgonyaliszt fölismerhető, mert egy rész vitriollal és két rész vízzel keverve kellemetlen, az uborkához hasonló szagot fejleszt.

Magnézia jelenléte pezsgésben nyilvánul, vitriol vagy erős ecet hozzáadásánál. Gipsz vagy egyéb súlyszaporító keverék kimutatása végett bizonyos mennyiségű lisztet elégetünk, s a maradványt lemérjük, ha a maradvány, az elégetés végett lement liszt egy százalékánál több: akkor a liszt hamisított. Vízzel van a liszt keverve, ha markunkba szorítva, összetömörül.

Ne restelje senki, hogy a felfedezett élelmiszerhamisítást azonnal feljelentse az illetékes közegészségügyi hatóságnál. Ez az egyedüli módja annak, hogy magunkat és embertársainkat, megóvjuk a pénzvágó hamisítók urpisságai ellen.

Hajdumegye jegyzőinek javadalmazása.

Hajdúvármegye a területén rendszerezett községi jegyzők és körjegyző valamint a segédjegyzők évi javadalmazását az 1904. évi XI. t. c. és az ennek végrehajtása tárgyában 77500—694 73. M. szám alatt kiadott utasítás szem előtt tartásával az alábbiak szerint állapította meg.

Balmazújváros község:

Kaszás József főjegyző, eddigi javadalmazása 2340 kor. ennél fogva sem fizetés emelésre, sem korpótléokra igényjogosultsága nincs.

Kovács Ferenc adóügyi jegyző eddigi javadalmazása az anyakönyvvezetői tiszteletdíj leszámításával 1200 korona fizetés kiegészítés címén az állam terhére 400 korona korpótlék címén 200 korona.

Ambrus Ferenc segédjegyző eddigi javadalmazása 200 korona, anyakönyvvezetői tiszteletdíj leszámításával 1160 korona fizetési kiegészítéshez joga nincs, állami személyi pótléka 160 korona.

Tiszacsege község.

Szabó Gábor községi jegyző eddigi javadalmazása 1640 korona, fizetés kiegészítéshez joga nincs, korpótléka 160 korona.

Sélley Lajos II.-od jegyző eddigi javadalmazása 1080 korona, fizetése kiegészítése képen az állam terhére 520 korona.

Pongrácz Géza segédjegyző eddigi javadalmazása 800 korona, fizetése kiegészítése képen az állam terhére 200 korona.

Egyek község.

Devics Lajos községi főjegyző eddigi javadalmazása 1550 korona, fizetése kiegészítése címén az állam terhére 40 korona és korpótlék címén 300 korona.

Glosz Gyula segédjegyző eddigi javadalmazása 1000 korona, fizetés kiegészítéshez joga nincs.

Hajdusámson község.

Ethey János községi jegyző eddigi javadalmazása 1777 korona 15 fillér, fizetés kiegészítéshez joga nincs. Korpótléka 222 korona 80 fillér.

Magyar János aljegyző javadalmazását

860 koronában és az anyakönyvvezetői 120 korona tiszteletdíjjal — összesen 980 korona. Fizetése kiegészítése címén az állam terhére 20 korona.

Mikepéres község.

Orosz István községi jegyző eddigi javadalmazása 1230 korona, fizetése kiegészítése címén az állam terhére 370 korona, korpótlék címén 200 korona.

Vámospéres község.

Kolmtavics János községi főjegyző eddigi javadalmazása 1545 korona 80 fillér, fizetési kiegészítése címén a község terhére 53 korona 20 fillér, korpótléka 400 korona.

Szabó Gábor községi jegyző eddigi javadalmazása 1000 korona, fizetése kiegészítése címén a község terhére 600 korona.

Kovács Károly segédjegyző eddigi javadalmazása 1000 korona, fizetés kiegészítéshez joga nincs.

Földes község.

Kállay Ignác községi főjegyző eddigi javadalmazása 1780 korona, fizetés kiegészítéshez és ez idő szerint korpótlékhoz joga nincs.

Fodor János adóügyi jegyző eddigi javadalmazása 1400 korona, fizetése kiegészítése címén a község terhére 120 korona, korpótléka 300 korona.

Fodor Imre segédjegyző eddigi javadalmazása 100 korona, anyakönyvvezetői tiszteletdíj leszámításával 700 korona, fizetése kiegészítése címén a község terhére 300 korona.

Kaba község.

Bartha Lajos községi főjegyző eddigi javadalmazása 1927 korona 85 fillér, fizetés kiegészítésre és ez idő szerint korpótléokra joga nincs.

Boda József adóügyi jegyző eddigi javadalmazása 1305 korona 75 fillér, fizetése kiegészítése címén a község terhére 294 korona 25 fillér, korpótléka 100 korona.

Kovács Lajos aljegyző eddigi javadalmazása 900 korona, fizetése kiegészítése címén a község terhére 300 korona.

Hajduszováth község.

Nádházy Béni községi jegyző eddigi javadalmazása 120 korona, anyakönyvvezetői tiszteletdíj leszámításával 4296 korona sem

fizetés kiegészítésre, sem korpótléokra joga nincs, állami személyi pótléka 120 korona.

Kovács Géza segédjegyző eddigi javadalmazása 840 korona, fizetése kiegészítése címén a község terhére 160 korona.

Nádudvar község.

Papp Sándor községi főjegyző eddigi javadalmazása 160 korona anyakönyvvezetői tiszteletdíj leszámításával 2481 korona 23 fillér, sem fizetés kiegészítéshez sem korpótlékhoz joga nincs, állami személyi pótléka 160 korona.

Ács Nagy Sándor adóügyi jegyző eddigi javadalmazása 1479 korona 27 fillér fizetés kiegészítése címén az állam terhére 120 korona 73 fillér, korpótléka 300 korona.

Unyi Géza segédjegyző eddigi javadalmazása 500 korona, anyakönyvvezetői államszegély leszámításával 1200 korona, fizetés kiegészítéshez joga nincs, állami személyi pótlék címén 200 korona.

Püspökladány község.

Ötvös Sándor községi főjegyző eddigi javadalmazása 160 korona, anyakönyvvezetői tiszteletdíj leszámításával 2198 korona, sem fizetés kiegészítéshez sem korpótléka 160 korona.

Kis Mihály adóügyi jegyző eddigi javadalmazása 160 korona, anyakönyvvezetői tiszteletdíj leszámításával 1930 korona, sem fizetés kiegészítéshez, sem korpótlékhoz joga nincs, állami személyi pótlék címén 160 korona.

Papp Miklós aljegyző eddigi javadalmazása 160 korona, anyakönyvvezetői tiszteletdíj leszámításával 1360 korona, fizetés kiegészítéshez joga nincs, állami személyi pótléka 160 korona.

Tetétlen község.

Bakos Lajos községi jegyző eddigi javadalmazása 1137 korona, fizetése kiegészítése címén az állam terhére 463 korona korpótlék címén 400 korona.

Most üresedésbe jött segédjegyzői állás eddigi javadalmazása 800 korona, fizetése kiegészítése címén az állam terhére 200 korona.

Alsó-Felsőjózsa község.

Taranyi János körjegyző eddigi javadalmazása 1320 korona, fizetése kiegészítése

Utazás az Öttő körül.

Irta: **Fenyédy.**

Bizonyára nagyot nézel kedves olvasó, midőn érdekes híreket kereső szemed megakad címünkön. Ugyan, mikor már a legmakaesabb fürdővendég is hazaérkezett üdüléséből, mikor az elegáns és kevésbé elegáns fürdőhelyek bájos és divatos mamái, és ennivaló, aranyos babái az utolsó simitást is megtették a zsurok előkészületein, jobban mondva toálettjein, ugyan mi érdekeset lehet mondani a Öttőről? Hiszen érdekesek a Táttra vidékei, de főként nyáron, mikor a sok lányos mamák ügyesen kifestett hálójába beleakad egy pár szeleburdi fiatalember.

Gyerünk is már, ne olvassuk tovább, nem érdemes. De különben is hallga... már érkeznek a vendégek.

De hát boesánatot kérünk; ha Eötvös és Sipulusz kétszer is körülutazzák a Balatont, annyi fényűzést mi is megengedhetünk magunknak, hogy mi is megtegyük ezt a Táttra egyik legtündéribb pontjával, annyival is inkább, mivel e nemes város fürdőközössége sokkal közelebbi ismeretségbe van a Táttrával, mint a magyartengerrel.

Igazán nem tudom, mi lenne velünk zsufolt, poros városokban meggyötrött idegzetű, agyondolgozott agyvelű szegény páriákkal, ha egy pár hetet a Táttra tündéri bérci közt, ideálisan tiszta, egészséges levegőjében, mesebeli szépségű vidékein nem tölthetnénk, gyűjtve magunknak egy egész hosszú évre való egészséget, vascerőt és lel-

kesedést abból a reményből, hogy jövőre megint ott lehetünk.

Mint e hegység fonséges templomának már régóta egyik szerény, de buzgó papja, most sem mulasztom el új híveket toborozni a Táttrának, megkísértvén leírni egyik gyönyörű helyének érdekességeit.

Ne méltóztassanak mosolyogni a Táttráért való nagy lelkesedésemre; hogy mindig talállok benne valami érdekeset, kedveset, leírni valót, hogy valósággal Táttrában utazom.

Hiszen Hóhenlőhe herceg ő fensége is, a ki pedig bizonyára többet élvezett a földi örömeiből mint én, s aki nem is az édes magyar föld szülőtte, — mindezek dacára annyira lelkesedik a Táttráért, olyan igaz szeretettel csüng rajta, hogy — nemsokára megvásárolja az egészet. Hóhenlőhe hercegnek egyébiránt a szász trónörökösrel egyetemben — mellesleg megjegyezve — a mi főurainkhoz képest gyenge izlése lehet, hogy nem áll minden nyáron a Táttrában lakni, mikor ő közülök itt irtagnak is alig lehetne egy párat kapni. Mert hát kik töltenék meg Gasteint, Marienbádot, Ostendét, ha nem a magyar fürdőző közönség haute volée-ja?

Hanem, a mint veszem észre, még mindig meglehetősen nagy izekben kerülgetem az Öttavát, azért hát gyerünk közelebb. Itt vagyok már a kis kiránduló csapattal a Tarpaticivölgyben, melynek északkeleti oldalán óriási sziklafalak közt 10—12 m. magas hatalmas vízoszlop zuhog alá, fölsiketítő dübörgésével elnyelve a közelben minden hangot. Ez az Óriási vizesés. Előtte a két átellenes sziklafalra helyezve picinyke vashid,

melynek karjába remegő gyermeki és aszszonyi kezecek fogóznak, s még így is alig mernek alátekinteni a morogló, kékesen tajtékzó hullámok mélységes, szédítő sűrjába. Felséges látvány! Méltó kezdete az Öttőhöz vezető utnak, mert innen indul az ki. Ezt a vizesést már az Öttő gazdag vize táplálja. A nagyemléketű Szilágyi Dezsőnek kedvenc helye volt ez a vizesés, gyakran órákig elmerengett rajta. Igen sok kiránduló, miután meglátta ezt a vizesést, visszafordulva lemond az öttavi utról, lévén ez a meredek sziklafalon merészen felfelé kanyargó ösvény olyanforma, mintha egyenesen a menyországba akarna vezetni.

Már pedig a közeli Zergeszállóban — ha nem is éppen mennyország, de — igen csinosképű, hamiskás szemű lányok vannak, akik izes harapni valókat szolgálnak fel, a mely körülmény gyakran még a legelszántabb turistát is megszedíti.

Felértünk a Tarpatak felső hosszadad völgyébe. Kétfelől az oldalokról lezuhant háznagságú szikladarabok, talán a mesebeli óriások parittyakövei; a völgyfenéken rengetek kötőmélék között hol nyom és hang nélkül elbujik, hol ismét játszva előtör a Tarpatak. Partjait smaragd-zöld-pázsitos, virágos kertek szegélyezik. Ez az illatozó, ezerszínű és alaku virággal behintett mező, ferdebb az oldalokon a baja fényölgitekkel, közből az enyelgő, esobogó játszó patakka, fölötté a ragyogó sötétkék éggel mintha csak tündérek hazája lenne... Szerelmes szíveknek való hely. A kis csapat csak hallgat, mélyen hallgat; mindenikünk szíve megtelik érzellemmel, oly jó volna valakivel itt maradni örökre... Az égbenyuló olda-

cimén az állam terhére 280 korona, korpótlék címén 200 korona.

Márki Lajos segédjegyző eddigi javadalmazása 360 korona, anyakönyvi államsegély beszámításával 720 korona, fizetése kiegészítése címén az állam terhére 280 korona.

Hajdudorog község.

Farkas Győző községi főjegyző eddigi javadalmazása 1660 korona, fizetés kiegészítéshez joga nincs, korpótléka 340 korona.

Vekerdy Károly adóügyi jegyző eddigi javadalmazása 1620 korona, fizetés kiegészítéshez joga nincs, korpótléka 180 korona.

Kanyuk Leopold aljegyző eddigi javadalmazása 920 korona, fizetése kiegészítése címén a község terhére 80 korona.

Hajduhadház község.

Bajdor János közigazgatási jegyző eddigi javadalmazása 1200 korona, fizetése kiegészítése címén a község terhére 400 kor., korpótléka 100 korona.

Sólyom Antal községi adóügyi jegyző eddigi javadalmazása 1200 korona, fizetése kiegészítése címén a község terhére 400 korona állapított meg.

Csapó Zsigmond segédjegyző eddigi javadalmazása 800 korona, fizetése kiegészítése címén a község terhére 200 korona.

Téglás község.

Éles László községi jegyző eddigi javadalmazása 1231 korona, fizetése kiegészítése címén az állam terhére 369 korona.

Az alispán a felebbezési határidő lejártával ezen határozatot az esetleg beadandó felebbezésekkel jóváhagyás kérése mellett felterjeszti a belügyminiszterhez.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, okt. 12.

Tisza István gróf kormányelnök az ülés előtt bejegyezte indítványát, hogy a Ház a házszabályok revíziójára bizottságot küldjön ki. Ez az ülés előtt történt. A kormányelnök ezután a folyosóra ment és párhívei

közé vegyült. Az ellenzéki oldalon is elterjedt a hír, hogy az indítványt a kormányelnök már bejegyezte, de nagyobb mozgalmat a dolog nem keltett, mert hisz ezt a szándékát Tisza István gróf már tegnap megemlítette a szabadelpártnban.

Eközben Csernoch János kanonok érkezett meg. Minden oldalról gratuláltak a rozsnói püspökséghez.

— *Egy betű sem igaz belőle* — jelentette ki Csernoch János, — *Talán el sem fogadnám.*

— *En igen* — jegyezte meg Thaly Ferenc. — *bar református vagyok.* Általános derűtlenség támadt ezen.

Pont tizenegyedfél óra volt, a mikor az ülést megnyitották.

Elnök: Perczel Dezső.

Hertelendy László felolvassa az indítvány könyvet:

Tisza István indítványt jegyzett be a házszabályok módosításának előkészítése céljából, bizottság alakítása tárgyában.

— *Halljuk az indítványt!* — követeli az ellenzék.

Rákosi Viktor jegyző felolvassa:

— *Indítvány. Határozza el a Ház, hogy egy huszonegy tagból álló bizottságot választ a házszabályok módosítására vonatkozó javaslat kidolgozására.*

Elnök: A megokolás, napirendre tűzése iránt a Ház annak idején határoz.

Az interpellációs könyvet olvasták fel.

Bethlen Balázs a takarmányhiányról, Ugron Gábor a rákosi pályaudvari vonatjáratokról jegyzett be indítványt. Megokolásuk az ülés végére maradt.

A napirendre tértek át, a miniszterelnök átíratára a kvótára vonatkozó királyi döntés tárgyában.

Babó Mihály ellene beszél a tárgynak és nem veszi tudomásul a döntésről való jelentést, mert törvénytelen.

Rakovszky István szintén ilyen értelemben tesz rövid nyilatkozatot.

Ugron Gábor szintén nem veheti tudomásul a jelentést, mert a döntés a törvényes alapot nélkülözi. Ausztriában megkerülik a törvényt, módot az ottani törvényhozásnak nem adnak, hogy a kvóta törvényhozásilag elintézzék, mi pedig hozzájárulunk ahhoz,

hogy Ausztriában továbbra is kijátszák a törvényt. Ez csuf szerep. Erre nem vállalkozunk. Ott, ahol beleszólásunk van, követeljük hogy Ausztriában a népszuverénitását kijátszották. Vásári komédiába való dolgokat cselekszik ott a kormányzat. Pedig az 1867. XII-ik törvényeik ott is teljes alkotmányosságot köt ki.

A jelentést nem veszi tudomásul (Helyeslés a baloldalon.)

Tisza István gróf kormányelnök válaszol a kifogásokra. Ha valaki, úgy ő sajnálja leginkább a kényszer helyzetet. — De hogy ilyen kényszer helyzet támadt, annak nem mi vagyunk okai. Már az is szomorú, hogy ilyen kérdésben a felséges király döntéséhez kell folyamodnunk. De törvénytelenég ebben nincs. Nézzük a törvényt, a mely azt mondja, hogy ha megegyezés nem jönne létre, akkor a király dönt. Mi teljes bizonyossággal tudtuk, hogy Ausztriával megállapodásra nem jutunk, cselekedtünk tehát úgy, a hogy a törvény előírja. A mi Ausztriában történt, az az osztrák alkotmány határain belül történt. Semmi kifogást mi erre nem tehetünk. A durva hangot pedig, a mely egy velünk barátságban levő elemmel szemben itt használtak visszautasítja. — És csudálja, hogy éppen azok támadják az osztrák alkotmányt, a kik idehaza az obstrukció intézményében pelládiumot látnak. (Nagy tetszés a jobb oldalon.)

Rakovszky István a törvényre hivatkozik ismét, kimutatandó, hogy a döntés nem a törvény szellemében történt.

A Ház a jelentést tudomásul vette.

Az állami számszék jelentését Magyarország és Horvát-Szlavonországok közt 1900-ban és 1901-ben történt leszámolásról vita nélkül vették tudomásul.

A Konkoly-Thege Sándor képviselő kérvénye, tiszteletdíja dolgában, tárgytalan, mert visszavonta.

A rendőri bejelentés intézmény életbe léptetése dolgában a belügyminiszter jelentése következett.

Lengyel Zoltán kifogásolja, hogy ilyen régi dologban nem újra osztják ki ezt a jelentést.

Elnök: A kiosztás megtörtént, a nagy-

lakon titokzatos sziklaoduk, szemben pedig csaknem a felhők között, szédítő magas sziklapárkányon, mint egy tündérvár a Térmenház. Mikor jutunk még oda? Elkezdődik a kétségbeesett kapaszkodás fel a most már igazán meredek sziklaoldalon. Kipirult arcu, szaporán lélező utitársainknak — egy bájos urnőnek és fiatal lánynak — az a szilárd meggyőződése, hogy soha, míg a világ, — el nem érjük azt a menházat, sőt folytonosan távolodik tőlünk. Kintartást próbálunk önteni belőjük egy budapesti turistánő Egenheffer Teréz urnő példájával, a ki a vendégekönv tanúsága szerint a mult század utolsó napján csikorgó hidegben egyes-egyedül hatalmas podgyászszal a végtelen hófúvásokon át feljött ide, rendbehozta, befűtötte a menház kis termecskéjét és itt 2019 m, magasan mérföldekre minden emberi lélektől, itt töltötte el a 19 század utolsó Szilveszter-éjét. Lám, lám, még télen is van a Tátrában élet!

Hanem barátságos kis helyecske is ez a menház; főkép 3 órai hegymászás után. A falakat szép magyar tájképek, hazafias költemények idézetei borítják. Annál inter-nacionálisabb a vendégekönv. Európa majd minden nemzetének fiai jártak itten meg nézni a Öttavat. A mint kilépünk a menházból, nagy kiterjedésű kerekded völgykatalan tárul elénk, melyet a toronyszerű Középtorom, a gyönyörű alaku Légvölgyi-csucs és a fenséges Lomnici-csucs meredélyei alkotnak. Innen már csak mintegy 600 m.-nyire van a Lomnici-csucs teteje. Az oldalakat szakadozottan hómezők borítják, ezek táplálják azokat a kisebb vizeséseket, melyek

az oldalokról itt is, ott is alázuhanok. Az Öttó, mint öt pompás smaragdtükör betölti csaknem az egész medence fenekét. A két külső kisebb, három igen nagy terjedelmű.

A legfelső a meredek sziklafal alját mossa, ebben teljes fenségükben tükröződnek vissza a Légvölgyi és Lomnici-csucsok. Csodásan tiszta, átlátszó vize van a tavaknak, a legkisebb színes kavics is élesen látszik a fenéken. Rögvést kedvet is kaptunk egy pár szép követ levélnehezéknek kihozni, hanem majd megjártuk, lévén a csalókan sekélynek látszó víz igen-igen mély. A tavak szintje 4-5 méter magasan van egymás fölött, kivéve a legalsót, mely legalább is 20-25 méterrel mélyebben fekszik, mint a többi négy. Ebbe páratlan szép és remek boltozatokon át esik le a szomszédos felső tó bőséges kristályvize, vagy négy, egymástól teljesen különböző, szebbnél-szebb zuhatagot alkotva. Itt széles függőnyt képez a vizesés, titokzatos sziklaodut takarva el a kíváncsi szemek elől; amott nagy magasságból egyetlen vastag oszlopban zuhog alá; tovább nyilsebesen: hosszú, sima fodorokat vetve, csaknem hang nélkül siklik tova a nagy mélységtől sötétkék víz hosszú egyenes, erősen lejtős kőcsatornájában. Hogy letekint-hessünk a vízfüggöny által elzárt szentélybe és a sziklabolthajtás alatt mélyen bent leszakadó víz tündéri játékára, a hasadék fölött, a falmeredek oldalon istenkisértő utat kell megtennünk.

En valahogy átkapaszkodom a több ölnyi mélység fölött, a hol tán ember még nem járt, utitársam utánam indul, de egy-

szerre megrémülve lapul a sziklához, nem képes semerre mozdulni, minden pillanatban a mélységbe zuhanhat... Lábamat egy ujjnyi széles párkányban megvetve s jobbkézemmel egy kiálló érdes dudorodásba fogózva odanyujtom neki balkezemet, s nagynehezen átsegítem a tatóngó szakadék fölött, miközben pár pillanatig mindketten a lezuhanás veszélyében forgunk. Így aztán egy biztosabb helyecskére jutva kigyönyörködjük magunkat a zuhogó víz páratlan játékában és a regényes sziklaboltozatban, feledve a kiállott rémületet. A leszakadozott háznagyságu sziklakoloncok között aztán végre visszajutunk a menházhoz, honnan a felséges képből már alig látszik valami.

Indulnunk is kell lefelé, mert a nap estére hajlik. Hanem azért még mindig érkeznek turisták, kik a menházban meghálván, reggel valamelyik csucst fogják megmászni. Isten vezérelje őket; nekünk, főkép pedig a hölgyeknek, ennyi is elég volt; ugy-e neked is kedves olvasó? Ha nem, jövő nyáron ismerkedj meg személyesen a bájos Öttóval.

irodában is kapható jelentés és itt is van a jegyzői pulputuson.

A jelentést a Ház tudomásul veszi vita nélkül, valamint a Mlinski ottok szávai sziget átkebelezéséről szóló jelentést is.

A kereskedelmi miniszter két rendbeli jelentése következett, a vasárnapi munkaszünetről.

A Ház tudomásul vette.

A trencsényi konzulátusról szóló jelentés nem keltett vitát.

Es ezzel a napirend kimerült.

Elnök a holnapi napra tesz előterjesztést. Holnap ne tartson a Ház ülést, péntekre pedig az olasz provizóriumot tüzzék napirendre.

A Ház ilyen értelemben határoz.

Délben szünet következett, a mely után az interpellációkra tértek át.

Bethlen Balázs gróf a földmívelésügyi miniszterhez intéz kérdést, milyen intézkedést tett a takarmányhiányból származott bajok orvoslására.

Tallián Béla miniszter nyomban válaszolt, a tárgy fontosságra tekintettel. Elmondja a kormány intézkedéseit a baj orvoslására, de kijelenti eleve, hogy az akció helyesen befejezve még nincs. Május 28-án utasította az összes gazdasági tudósítókát, hogy tegyék meg a takarmány állásáról jelentésüket. A jelentések beérkeztek és meglehetősen aggasztó képet nyújtottak ezek a jelentések. A főispánok is tettek jelentést, a mire a kormány kiadta a takarmánytilalmat. A késő nyár folyamán azonban a helyzet javult, az esőzések nyomán és a legeltetés is megindulhatott. *Általános takarmányinségről szó nincs és nem is lehet — ezt jelentheti most ki és a bajon, hogy jelentékenyebb a takarmány kormányintézkedésekkel segíteni lehet.* A kincstári erdőkben az alom és lombszedés díjtalanná tételét, a községi erdőkben pedig ötven százalék az árkedvezmény. A kormány határozatából takarmányt, tengerit és burgonyát szerzett be a kormány, hogy milyen áron az nem tartozik ide. A kormány készpénzsegélyt nem adhat, ott azonban, a hol szükség állott be, *közmunkák adásával segít.* Ez iránt legközelebb törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé. Előre jelzi, hogy a kormány elegendő mennyiségű munkát fog teljesíteni. Ott pedig, a hol nem állandó munkáról van szó és pénz a munka kivételére nincs, a kormány szívesen ad pénzbeli előleget.

Ezenkívül, a hol szükség van és a hol nagy a drágaság az állam a munkások számára állami élelmiszerraktárokat kész felállítani, hogy a kizsárolás ellen őket megvédje.

A takarmányszállításra kedvezőbb vasúti tarifákat léptetett életbe. Továbbá megkereste a pénzügyminisztert, hogy a gazdasági szeszgyárak a moslék felesleget eladhassák. A kormány a méltányosság határain belül mindazokat az intézkedéseket, a melyek a kisgazdák felsegélyezésére még alkalmasak meg fogja tenni. Az interpelláló és a Ház a választ tudomásul vette.

Ugron Gábor a kereskedelmiminiszterhez intézett rákosi kisiklás dolgában interpellációt.

Hieronimi szintén kijelenti, hogy megtorló lépéseket megteszi.

Ezzel az ülés véget ért.

Egyház és Iskola.

Presbyteri gyűlés. A debreceni ev. ref. egyház presbiteriuma 16-án, vasárnap délelőtt 10 órakor az egyháztanácstermében gyűlést tart, melyen egyházi részről Kiss ron püspök, világi részről pedig Simonffy Imre főgondnok elnököl.

Csapó és Homokkerti istentiszteletek. A hittanhallgatók mozgalmat indítottak az iránt, hogy a Csapó- és a Homokkerti ev. ref. istentiszteleteken hittanhallgatók fungáljanak. Céljuk ezzel, hogy egyrészt könnyítsenek a lelkészek amugy is nagy munkáján, másrészt pedig módot szereznek a hittanhallgatók, hogy a gyakorlatban is megismer-

kedjenek a lelkészi teendőikkel. Most engedélyt kérnek az igazgatótanácstól az istentiszteletek végzésére. Ugyancsak kérvényt intéznek az ev. ref. lelkészi karhoz, hogy az említett funkciókat engedjék át a hittanhallgatóknak. A két kérvénynek bizonyára szívesen adnak helyet.

Tanári-kör alakuló gyűlése. A debreceni kerületi tanári kör e hó 15-én szombaton, délután 4 órakor tartja alakuló közgyűlését a Kollegium dísztermében. — A tisztikar megválasztása után Horvay Róbert áll. főreáliskolai tanár felolvasást tart franciaországi tanulmányutjáról.

Napi hírek.

Az időjelzőintézet jelentése.

Budapest, okt. 12. Lényegtelen hőváltozások változóan felhős idő várható sok helyütt még esővel.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter drl *Jeney* György debreceni gyakorló ügyvédet a szegedi törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **A rendőrség létszámának emelése.** A *Domahidy* Elemér főispán elnöklete alatt tegnap délután tartott folytatólagos teljes tanácsülésen tárgyalták a rendőrség létszámának emelését is. Amint annak idején közöltük, a főszámvevő a rendőrfőkapitány javaslatához képest 21500 koronát illesztett be a jövő évi költségvetésbe 30 új rendőr fizetése és egyéb illetménye fedezésére. A külön költségvetési bizottságban valamint a gazdasági bizottságban ezt a tételt törölték. A jog- és pénzügyi bizottságban azonban egyelőre 15,000 koronát visszaállítottak ezen a címen a költségvetésbe. A tanács a jog- és pénzügyi bizottság álláspontjához csatlakozott, bevárva a háromtagu küldöttség eziránt teendő javaslatát.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter *Paál* Andor tiszalöki járásbírói irnokot a debreceni kir. táblához helyezte át.

— **Az építkezések szünetetése.** A kőművesmunkások munkaszünetetése következtében a mesterek részéről ritka egyetértéssel kimondott és mindeddig szigorúan megtartott munkazárlatnak talán mégis vége lesz a közeli napokban. Némi kilátás van arra, hogy az oly szorosan egymásra utalt és mégis ellenségekként egymással szembenálló mesterek és munkások közt megkezdődnek a béketárgyalások. A munkások közül ugyanis számosan súlyosan érzik a hosszas munkaszünetés szomorú következményeit. Három-négyezer ember. a munkások és napszamosok családtagjait is beszámítva, ki van téve a kereset elesése folytán mutatkozó szükségnek és nélkülözéseknek. Hát még a télen hogy fognak nyomorogni, ha az őszi kedvező munkanapokat kereset nélkül hagyják lefolyni! A józanabbul gondolkodó, családjaik és szegényebborsu munkástársakért aggódó kőművesmunkások egyrésze kijelentette az építőmestereknek, hogy készek volnának a munkát felvenni, de egyes kevésbé lelkiismeretes társaik a szolidaritást követelik tőlük. Az építő- és kőművesmesterek ennekfolytán ma délután az ipartestületben értekezletet hívtak egybe, amelyen álláspontjukat egyetértőleg meg fogják határozni. Előrelátható, hogy a mesterek a most folyó vállalkozásoknál béremelést nem engedélyeznek, mert a jelenlegi

bérek alapján vállalták el az építkezéseket. Ők elviselik a munkazárlatot kár nélkül, miután a munkaszünetetés feloldja őket az építetőkkel szemben a határidő kötelezettségétől. Tehát a munkások dacos ellenállásának csakis maguk a munkások vallják kárát, mert eddig is mintegy 100 korona keresetet szalasztottak el behozhatatlanul. A munkások csak a saját jól felfogott érdeküket mozdítanák elő, ha a békés utra lépnek, amelyhez őket az iparhatóság is szívesen segíti. Leghelyesebben tennék tehát, ha a hozzájuk jóindulattal viseltető iparhatóságot a békeltetésre felkérnék.

— **Katonai felülvizsgálat.** E hó 17-én *Domahidy* Elemér, főispán elnöklésével a Pavillon laktanyában vegyes katonai felülvizsgálat lesz.

— **Az országos állatvásár.** A most lefolyt debreceni országos állatvásáron a forgalom kielégítő volt. A felhajtás élénkségéhez képest a vevők nem jelentkeztek ugyan elég számosan, de az árak a mult országos vásár áraihoz képest emelkedtek. A szarvasmarha vásáron, amelyre mintegy 2500 darabot hajtottak fel, I. rendű jármos örök 720—800, II. rendű 600—700, III. rendű 440—550 darabja; 4 éves tinó 420—500, 3 éves 340—400, 2 éves 200—240 páronkint; fejős tehén 180—280, bika 240—360, bivaly 140—180 K. darabja. A sertés vásáron kövér sertés kilonkint 108—112 fillér, sovány sertés páronkint 100—182 K. A juhvásáron 3 éves ürü 28—32, 2 éves 26—28 K. páronkint, anyabirka 20—24, bárány 10—16 K. A lóvásáron I. rendű ló 560—760, II. rendű 360—460, III. rendű 180—280 K. áron kelt el.

— **Holtta nyilvánítás.** A Budapesti Közlöny tegnapi hirdetései közt van a debreceni kir. törvényszék polgári osztályának felhívása, melyszerint a Debrecenből állítólagosan eltűnt id. *Stegmüller* Sándor egy év alatt adjon a törvényszéknek hírt magáról, különben a holtta nyilvánítás iránt a törvényszék intézkedni fog.

— **Közgyűlés.** Az alsó-szabolcsi Tiszai ármentesítő társulat e hónap 24-én délelőtt 11 órakor tartja debreceni székházában rendes évi közgyűlését. A közgyűlést megelőzőleg ugyanazon napon délelőtt 9 órakor az igazgató választmány tart gyűlést.

— **A vadásztársulat ülése.** A vadásztársulat választmánya szombat délután 5 órakor a mezőrendőrkapitányság helyiségében ülést tart.

— **Országos gyümölcs kiállítás.** Budapesten a Vigadó termében e hónap 9-én nyílt meg az országos gyümölcs kiállítás, amely 17-ig fog tartani. A kiállítás bíráló bizottsága *Heykál* Ede debreceni kiállítónak ítélte oda az egyesületi aranyérmét.

— **A „Karikás“ helyi élelapp e heti számából: Bathazár Dezső dr.,** az új esperes, nemsokára bevonul a hajduböszörményi paplakba is. Ugy vélik, hogy be fog vonulni a böszörményi választókerületbe is, mint képviselőjelölt. — Mellette lesznek a szocialisták, akiknek vezére. *Benedek* János dr. mellett meg lesznek a demokraták, akiknek meg ő a vezére. Hát a függetlenségi párti választók ki mellett lesznek?

A munkazárlatot a jog- és pénzügyi bizottság elnöke még nem mondta ki, habár a bizottsági tagok munkaszünetetése folyton tart.

Degenfeld Imre gróf házasságra akart lépni egy művésznővel. De előbb szanatóriumba vonult, hogy elméjét megvizsgáltsassa.

A rendőrség emberei vásár előtt portyáztak. Máskor is megteszik, de r nélkül.

A japánok győzedelmesen vonultak be minde-
nütt, csak Debreczenbe nem. Itt megverte a Mikádót
az **o, rosz** előadás.

A Neumann M. régi híres szolid férfiruha cég
kijelenti, hogy ha máshol jobb ruhát olcsóbban hír-
detnek, az **Koch**-olmány.

— A pógármester ur is szüreten vót a héten.
Oszit magával vitte Aczél vízvezetési főmérnök
urat.

— Hogy egymást támogassák a szüreten?

— Nem a! Csak azir mentek együtt, hogy
kikapasztalják ennek a mi debrecenyi homokunknak
a természettyit.

— Igaz is a' sógor! Mer azon el is tünöd-
hetik a főmérnök ur, hogy a debrecenyi homok bü-
ven ad **hort**, — **víz**et mégse akar adni!

— **A gabonatözsde jelentésének**
kifüggesztése. A kereskedelmi és földmű-
velési miniszterek egyetértőleg elrendelték,
hogy budapesti gabonatözsde árjegyzéseit és
zárlatát táviratban tudassák mindennap az
ország valamennyi táviróhivatalnál. A távi-
ratot a táviránál ki kell függeszteni, az
előjárások pedig tartoznak a táviratokat
másolatban a gabona piac több helyén fel-
tűnő módon kifüggeszteni, hogy a gazda-
közönség állandóan hiteles értesítést nyerjen
a gabonaárak állásáról.

— **Hálókocsi.** A magyar kir. állam-
vasutak igazgatóságától vett értesítés szerint
a f. é. október hó 1-én életbelépett téli me-
netrendben háló kocsi a már közhírré tett
viszonylatokon kívül még Budapest ny. p. u.
Versec között fognak közlekedni.

Indulás Budapest, ny. p. u. állomásra a
706. sz. gyorsvonattal este 10 óra 10 percekor
érkezik Versecre az 1802. sz. vonattal reggel
8 óra 08 percekor indulás Versecről az 1803.
sz. vonattal délután 5 óra 56 percekor, érke-
zés Budapest ny. p. udvarra a 709. sz. vo-
nattal reggel 7 óra 15 percekor.

— **Szüret és a must.** Este s éjjel vig-
zeneszó s dalolás tölti meg alsóbb rendű
kocsmáinkat. Az új must csak úgy itatja
magát s néha-néha a kelletténél többet be-
léle hörpintve, bizony a fejbe száll az ereje.
Régen nem volt városunkban annyi sok
cécő, éjjeli mulatozás. járja persze a tivor-
nya is, úgy hogy bizony sokszor az éjfél
órákban meggyül a rendőrség baja is s az
elázott, makrancoskodó alakokat be kell ki-
sérni az éjjeli pihenőre.

— **Éjjeli látogatás.** Nem Gyulai Pál
hasonló című költeményéről van szó. Hanem
arról, ez eddig még ismeretlen tettesről, aki
szerdára viradó éjjeli látogatást tett Glück
Izidor csemegekereskedő péterfia utca 70
szám alatti lakásán, de nem azért, hogy
Glücknél valami, nagyobb csemege megren-
delést eszközöljön, hanem a baromfi ketrecet
megdézsmálja. Az ismeretlen látogató, való-
színűleg a libakert felül mászott be és a
baromfiketrecből egy hizott libát és három
tyukot emelt el.

— **Napkeleti mese.** Igazán mesébe
illő dolgot talál fel egy jeles fővárosi lap
olvasóinak, hogy a jelenlegi miniszterelnök,
kinek régi iskolatársai közül csak lelkészek és
falusi ügyvédek kerültek ki, — mindent
csakis annak köszönhet, hogy ő a Tisza Kál-
mán fia. Nagyon elvetette a sulykot a lap-
nak tisztelt újdondásza, talán feltűnést akart
cikkével kelteni, mert bizony-bizony Tisza
István nagy talentum, ki nemesak óriási lát-
körrel, tapasztalatokkal s műveltséggel ren-
delkezik, hanem mint első rangú jogász és
politikus méltán kivívta mindazok figyelmét,
és érdeklődését, kik az ország érdekeit s
fejlődését a szívükön viselik. Tisza István
kezébe ragadva az ország zászlaját, bizo-
nyára még soká és díszösögesen fogja lo-
bogtatni azt.

— **Elfogott ékszertolvaj.** Megirtuk
tegnapi lapunkban, hogy Steinaker Auréltól
néhány nappal ezelőtt ismeretlen tettes 294
kor. értékű ékszert ellopt. A gyamu Nagy

Erzsébet bárándi illetőségű eselédleányra irá-
nyult. A rendőrség sürgönyözött a bárándi
csendőrségnek, a mely házkutatást és moto-
zást tartott Nagy Erzsébet lakásán s a kér-
déses ékszereket és egyéb lopott házi dol-
gokat nála meg is találta. Nagy Erzsébetet
pedig letartóztatta.

— **Rálőtt az apjára.** Balogh Miklós
hadházi legény kemény gyerek lehet a tal-
pán. És különösen mióta a katonasorból
haza került, ő akart ur lenni az apja házá-
ban, a ki elég tisztességes vagyont szed-
ett össze öreg napjaira. Balogh Miklós,
mióta haza került, mindig mulatott a kores-
mában s folyton pumpolta öreg apját. Az
öreg megsokalta a dolgot, s a minap azt
mondta neki, hogy keressen magának, azt
elmulathatja. De a fiu tovább erősködött s
mikor látta, hogy az öreg hajthatatlan, fogta
a katonai pisztolyát s rálőtt az apjára. A
golyó szerencsére az öreg balkarját érte s a
seb nem veszedelmes. Azután ellopott a láda
fiából 290 koronát s tovább dorbézolt a kores-
mában s eltűnt Hadház tájékaról. A csend-
őrség keresi.

— **Elvesztet.** Vörös Eszter névre ki-
állított eselédkönyv elveszett. A megtaláló
vigye a rendőrség bünyügyi osztályára.

Ha a férj szerelmes. Ezen a cimen
irtuk meg tegnap, hogy **Mogyorósi** Dezső
vasuti altiszt a feleségét lelővéssel fenye-
gette s az asszony a rendőrségen keresett
menedéket. Mogyoróssyné tegnap ismét
megjelent a rendőrség bünyügyi osztályán s
eladta, hogy ő a tegnapelőtti feljelentését fel-
háborodásában s félelmében tette s a pa-
naszt volt férje ellen vissza vonta.

— **Családi öröm.** Nagy családi öröm-
ben volt része tegnapelőtt **Kiss Péter** deb-
receni napszámosnak. Felesége ugyanis hár-
mas ikrekkel ajándékozta meg a boldog fér-
jet. A gyermekek közül kettő fiu, a harma-
dik leány. Mind a három gyerek egészséges,
életképes. A szegény asszony is jól érzi
magét — a körülményekhez képest.

— **Halálozások.** Bejelentették tegnap az anya-
könyvi hivatalnál a két következő halálesetet: Be-
senyei László ev. ref. 10 napos, özv. Kaszás Ist-
vanné szül. Dobozi Zsuzsanna ev. ret. 52 éves.

— **Szüret.** Érkörtvélyesen a szüret e
hó 18-án kezdődik, midőn ezt tudomására
hozzuk a nagyközönségnek, egyszersmind
felhívjuk figyelmét mindazon kereskedőknek
és érdekelteknek, kik bor szükségleteiket e
helyen szokták fedezni hogy az idén kitűnő
minőségű és mennyiségű borral láthatják el
magokat.

— **Büvészt a Bikában.** S. Vienée
magyar salonbüvész tegnap este rendkívül
érdekes büvészi előadást tartott a Hungá-
ria kávéházában, a hol nagyszámu közönség
gyönyörködött a meglepő mutatványokban.
Ma este a Bika éttermében tart előadást
egészen új műsorral. Műsora sok számból
áll, s minden egyes mutatványa bámulatos
ügyességre vall.

x LETZTER JÓZSEF fényképész e t
festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-
utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fénykép-
kiállítás a műterem kapubejáratánál levő ki-
rakatban.

x Ügyes detalista fűszeres segéd
azonnali belépésre felvétetik. Cim a kiadó-
hivatalban.

x Fix fizetéssel és jutalékkal egy új
nagyszabásu mű terjesztésére jó megjelégésű
utazókat keresünk. Kazinczy könyvkeres-
kedő rt. Debrecen, József-királyi-herceg u. 8.

**x Legjobb szabásu férfi divat in-
gek 1 frt. 75 kr. és 2 frt., 2 50 Feke-
ténél.**

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Okt. 13. Bizánc szimü. B. héret.

Okt. 14. Eleven ördög daljáték C héret.

Okt. 15. Bizánc szimü. A. héret.

Okt. 16. D. u. A szabin nők elrablása
bohózat. este: A Kis császár, daljáték.
(Először.)

* **Fatinica.** Souppé mesteri hangsze-
relésű, magasabb zenei belbecsű régi dal-
játéka üditette fel tegnap este a néző-
tér közönségét. De csak a gyönyörű zene,
amelyhez csupán a **Sugár Aranka** művészi
énekét és a **Rózsa Lili** eleven játékát és
tetszetős megjelenését sorozhatjuk. Ami
azonkívül a közönség elé került, arról jobb
hallgatni. A **Szilágyi Kanessukoffja** száraz
unalmas, a **Faragó Izzet** pasája meg a kup-
lájából ítélve ugyancsak hamiskás török fér-
fi. A rendezés pongyolasága legjobban gá-
tolta a sikert. Kellő betanulás, fegyelem és
együttjáték nélkül jó előadásról szó sem
lehet. A közönség pedig hálásan venné az
ilyen igazi izletes zenei eledelt, ha gondosan
tálatnák elébe.

— **rő.**

* **Radnóthy né Debreczenben.** Makó
Lajos díszretreméltó gyorsasággal sietett
megszerezni a Nemzeti Színház legújabb si-
keres darabját, a **Kampis János Radnóthy né**
című 3 felvonásos szimüvét. Az újdonság
a debreceni színházban a jövő hó elején fog
szinre kerülni.

* **A legközelebbi újdonság.** Vasár-
nap este kerül bemutatásra **Stoll Károlynak**
a debreceni színház egykori tenoristájának,
jelenleg a Népszínház főrendezőjének **Kis**
császár című 3 felvonásos daljátéka. Mind
a négy énekesnő játszik benne.

TÁVIRATOK.

Nyugtalanság a függetlenségi pártban.

Budapest, okt. 12. A Kossuth-párt
obstrukciós fiatal tagjai azzal fenyege-
töznék, hogy ha a pártértekezlet úgy
határozza, hogy a házszabályt revidiáló
bizottságba képviselőket küld, akkor ők
kilépnek a pártból.

A Kossuthpárt határozata.

Budapest, okt. 12. A függetlenségi
párt ma este tartott értekezletén Kos-
suth Ferenc indítványára elhatározta,
hogy a házszabályrevízió bizottságban
nem vesz részt, mivel a karmánynak
az a szándéka, hogy az ujonctörvény
megállapított időben engedélyeztessék,
a parlamenti szabadság ellen intézett
merénylet.

A japán-orosz háboru.

A mandzsuri harctérről.

Tokió, okt. 12. Jantai mellett nagy
csata folyik. Nyugatról 3, keletről 7 divízió
áll harcban. A csatáról semmi közelebb rész-
let nem érkezett.

Pétervár, okt. 12. A mandzsuri har-
térről csak annyi tudósítás érkezett, hogy
Kuropatkin folytatta az offenzívát. Mandzsuri-
ában a legszigorubbán kezelik a távirat-
cenzurát, nehogy a japánok a hírlapok ré-
vén bármilyen hírt vegyenek az oroszok pozíci-
ójáról és rendelkezéseiről.

London, okt. 12. Az oroszok bal szár-
nyának Mukden alatt való állása rendkívül
erős és heves küzdelemben áll a japán jobb
szárnyal. Az oroszok a japánokat Jantai-
tól északra megtámadták.

London, okt. 12. A Reuter-ügynökségnek jelentik Kuroki főhadiszállásáról. A japánok jobb szárnyát 9-én három-négy orosz zászlóalj, 1500 főnyi lovasság és nyolc ágyú támadta meg. Más orosz megerősítő csapatok Pönszihutól keletre és északra vonultak előre és a japán állásoktól nyolc kilométernyire elsáncolták magukat.

A japánok veresége Port-Arturnál,

Pétevár, okt. 12. (Hivatalos.) E hó 5. és 6-a közötti éjjelen a japánok ismét heves kombinált támadást intéztek Port-Artur ellen. A helyőrség a támadást visszaverte és a japánoktól tíz ostromágyút szedett el.

Megrabolt takarékpénztár.

Zombor, okt. 12. A felsőkövi takarékpénztárból ismeretlen betörők 15.000 koronát elraboltak.

Váltóhamisító butorkereskedő.

Budapest, okt. 12. A budapesti rendőrség letartóztatta Kohn Sándor többször büntetett butorszállítót, aki több fővárosi rendőrtisztviselő nevére váltót hamisított. — Kohn hivatkozik Pucella Pál nevű állítólagos joghallgatóra, aki büntársa volt, de megszökött.

Mélységbe zuhant postakocsi.

Zürich, okt. 12. A környéken egy postakocsi 8 turistával 45 méter mélységbe zuhant. Az utasok közül 4 szörnyet halt, 4 haldoklik.

Törvénykezés.

§ **Paraszt-párbaj.** Ungvári Imre és István testvérek, Takács Gábor és Sándor is testvérek. Mind a négyen juhászok H.-Nánáson. Az Ungváriak s a Takácsok régóta viszálykodásban éltek egymással. De botvégre soha se került a dolog. Nem került pedig azért, mert egy négyen együtt nem igen találkoztak. Mert vagy a két Ungvári találkoztak egy Takácsal, vagy megfordítva. Ilyenkor csak olyan kisebb kaliberű lökdősődést rendeztek, épen hogy megmutassák az ellenséges indulat lankadatlan voltát.

Egyszer aztán üzentek Takácsék.

— Tanálkozunk vasárnap délután az alsó uton.

— Ott leszünk. Annyit üzentek vissza Ungváriék.

1903 okt. 23-án vasárnap délután csakugyan megjelentek a kijelölt helyen és kezdetét vette a párbaj négyesben. Tanuk is voltak — segítők — de nem szóltak bele a dologba. Ezek pedig ütötték egymást, amíg el nem tört a fokos. Meg a koponya s néhány borda. Ezért kerültek tegnap a debreceni törvényszék vádlottak padjára. Elmondták a dolgot hűségeen, becsülettel, úgy a mint volt. A törvényszék pedig elítélte őket fejenként 2—2 hónapi börtönre.

Városi színház.

Csütörtökön, október 13-án „B” bérlet:

BIZÁNC

Színmű, 3 felvonásban. Irta: Herczeg Ferenc, SZEREPLŐK.

Konstán császár	— — —	Palágyi
Iréne császárné	— — —	Jeszenszkiné
Demeter nagyherceg	— — —	Iványi
Tamás nagyherceg	— — —	Karacs
Olga nagyhercegnő	— — —	Hahnel A.
A pátriárka	— — —	Csiky
Notarász Lukács, fővezér-cézár	— — —	Szilágyi
Spiridion, udvari főkamrás	— — —	Csontos
Leonidász, Spárta címzetes ura	— — —	Virágháti
Latzkarisz, tengernagy	— — —	Magasházi
Lizander, udvari költő	— — —	Szalay
Kratesz, udvari böles	— — —	Krémer
Zenóbia, palota hölgy	— — —	Arday Ida
Ginstinai Giovanni genovai zsoldos kapitány	— — —	Sebestyén
Hernaa	— — —	Menszáros

Kezdeté 7 és fél órakor.

Történik Bizáncban, a császári trónteremben, 1453, május 29. napján.

Legújabb női ruhaszövetek Blouse selymek Flanellek Velezek

raktárra érkeztek

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és utóda Tsa céghez,
Kistemplombazár.

Előkelő Életbiztosító Intézet

magas javadalmazás mellett ügyes és megbízható üzletszerzőket keres. Tevékeny helyi-képviselőket szintén előnyös feltételek mellett alkalmaz. Ajánlatokat „megbízható jelige alatt továbbít a kiadóhivatal.

Alkalmi vétel!

Helyszüke miatt sok szép szobai növényt olcsó árban lehet beszerezni

Pacelt János műkertészeti telepen

Margit-fürdővel szemben,

ugy Virág üzletében Kossuth-utca 1. szám. és most nagyvásár időtartama alatt piacon is elárulitva lesznek.

Kérem az alkalmat felhasználni a ki szép dísznövények szobai dísznek beszerezni óhajt.

Kiváló tisztelettel

PACELT JÁNOS.

Bortermelők figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy Deák Ferenc-utcán fennálló gépműhelyemben

ujtalálmányu és szabadalmazott vasszerkezetű és felülnyomásu

borsajtók és szőlőzuzókat

készítek, mely bármelyik külföldi gyártmányt is felülmúlja.

A borsajtó fatányérral van ellátva, mustlé a vasrészekkel nem érintkezik, a torkoly egy darabban kivehető.

Raktáromban minden nagyságban a legnagyobb választékban de olcsó árkban kapható.

Szives pártfogást kérek, tisztelettel

Prelzer Mór

műlakatos és gépjavitó műhelye.

Magyar királyi államvasutak.

Budapest-balparti üzletvezetőség.

I. d. 29710—1904. szám.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak Budapest balparti üzletvezetőségének az 1905. illetőleg az 1906. és 1907. években az alábbi csoportokban felső rolt anyagokra lesz szüksége, melynek biztosítása iránt ezennel pályázatot hirdet és pedig

I.

26000 drb.	különbféle kockakő
60000 „	„ fejecsekő
3000 „	„ járdakő
133 m ³	„ durván kidolgozott műkő
60 m ³	„ faragott vagy hasított kő
6500 m ³	„ terméskő
500 m ³	„ kőtermelék
170 m ³	„ durván kidolgozott feldőlemezekből

II.

342000 drb.	fali és cseréptégla
15000 „	kövezetégla
4000 „	tűzálló téglá
500 „	boltozattégla
30000 „	küttégla
1000 „	kongó téglá
11000 „	sajtolt téglá
5000 „	tarka díszteglá

III.

4500 q.	közönséges fali mész
---------	----------------------

IV.

45000 drb. különféle méretű fedőpal, Ezen mennyiségek nem fix mennyiségek, hanem csak tájékozással szolgálnak, és tartozik a szállító a tényleges szükségletmely a fenti mennyiségeknél lehet korlatlanul több vagy kevesebb—szállítani és pedig az időnként kiadandó megrendelési levelekben kitűzendő határidő alatt.

A szállításra vonatkozó részletes módokat magában foglaló ajánlati felhívás valamint az anyagokra vonatkozó részletes kimutatás, mely egy szer s mind ajánlati mintául is használandó, valamennyi üzletvezetőségénél, hazai kereskedelmi és iparkamaránál, a magy. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságánál, valamint az országos iparegyesületnél megtekinthető az üzletvezetőség általános osztályában (Teréz körút 62 sz. I. emelet 9 ajtó) pedig megszerezhető.

A pályázati feltételek kiegészítő részét képező 122291—96 sz. általános anyagszállítási feltételek a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatvány táránál szerezhető meg.

A szabályszerűen kiállított s egy koronás magy kir okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve, és a borítékon ezen felírással: „Ajánlat a 29710—1904. szhoz”, ellátva legkésőbb f. évi október hó 28. déli 12 óráig üzletvezetőségünk általános osztályánál (Teréz körút 62 sz. I. em. 5 ajtó) adandók át, a bántéppénz pedig ugyanott a gyűjtő pénztárnál f. évi október hó 27. déli 12 óráig teendő le.

Elkészve beadott vagy táviratilag tett valamint pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Budapest 1904. évi szeptember hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik)

Arlejtési hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter úrnak f. évi okt. hó 2 ik napján 63875 szám. alatt kelt leírta és a vármegye törvényhatósági bizottsága f. évi szept. hó 10 ik napján 224 szám alatt hozott határozatával elrendelte hogy a beruházásokról szóló 1904. évi XIV. törvény cikk alapján a vármegyében az 1904. ik évben kiépítendő törvényhatósági közutakhoz szükséges kőanyagoknak beszerzése nyilvános verseny tárgyas útján biztosítsassék.

A beszerzendő kőanyagok mennyiség e következő.

évben	terméskő m. 3.	kavics m. 3.	zuzalék m. 3.	összesen. m. 3.
1904.	7.880.	4240.	1105.	13225
1905	---	---	---	---
mind- össze	---	---	---	---

Ezen kőanyagok beszerzésének biztosítása céljából f. évi október hó 28-ik napján délelőtti 10 órakor kir. tanácsos Alispán úrnak a vármegye háznál levő hivatalos helyiségében zárt ajánlati verseny tárgyalás fog tartatni.

Ajánlatok külön az ut alap köre, és külön a kavicsra és zuzalékra, vagy együtt véve az összes kőművekre, úgy az évenkénti valamint az összes kőanyag szükségletre, főleg a Tarcal-Tokaj, Rókaér, Kis Sebes vidéki s csakis a pályázati részletes feltételekben körül írt minőségű kővekkel tehetők.

Az ajánlati költség után számítandó 5 százaléknyi bánat pénz már előzetesen a Debreceni m. kir. Adóhivatalnál letendő, és az ennek megtörténtét igazoló pénztári nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata, az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlattal továbbá bemutatandó a felajánlott kőanyagokból 2-2 drb., az ajánlat tevő pecsétjével ellátott minta kő, és a menyiben a felajánlott kőanyagok a Budapesti kir. József műegyetem műszaki mechanikai laboratóriumával kapcsolatos kísérleti állomás által már megvizsgáltattak, az ezen hivatalos vizsgálatokról kiadott biznyitványok 1-1 hiteles másolata is.

A kőanyag szállítása a kötendő szerződések jóvá hagyása után megkezdhető a befejezés határideje következőkben állapítatik meg.

1. A termék kő az 1905. év Március hó 15.
2. A kavics „ „ „ „ „ 30.
3. A zuzalék „ „ „ „ „ Ápril „ 15.

es vasuti kocsikba rakva átadandó.

Az ajánlatok a kitűzött határnapnak délelőtti 9 órájáig kir. tanácsos Alispán úrnál nyújtandók be.

Az ezen kőanyag beszerzésére vonatkozó általános és részletes feltételek és szerződési minta a Debreceni kir. Állami építészeti hivatal helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők, s vállalati feltételek átvehetők.

Debrecen 1904. október hó 5-én

Rásó Gyula

kir. tanácsos, Alispán.

Verseny tárgyalási
hirdetmény.

A magyarországi királyi államépítészeti hivatalok területén levő állami közutakon az 1905., 1906., 1907., 1908., 1909. és 1910. években eszközrendő kavicsszállítás biztosítása céljából az alább közölt határnapokon a kereskedelemügyi magy. királyi miniszteriumban és az illető államépítészeti hivatalok helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján nyilvános verseny tárgyalás fog tartatni, és pedig, *folyó évi október hó 29-én*: a budapesti, székesfehérvári, szegszárdi, esztergomi, komáromi, magyaróvári, szombathelyi, veszprémi, zalaezerszegi, kaposvári és soproni,

folyó évi október hó 31-én: a pozsonyi, nyitrai, aranyosmaróthi, ipoly-sági, trencsényi, balassa-gyarmati, besztercebányai, alsókubini, lipótszentmiklósi, turócszentmártoni, löcsei, rima-szombati, kassai, miskolci és egri,

folyó évi november hó 2-án: a beregszászi, nagyszőlősi, ungvári, sátor-aljaujhelyi, eperjesi, mármaroszigeti, nagyváradi, aradi, **debreceni**, nagykarolyi, zilahi és makói,

folyó évi november hó 4-én: a kolozsvári, deési, besztercei, tordai, nagyenyedi, nagyszébeni, marosvásárhelyi, sepsiszentgyörgyi, brassói, fogarasi, segesvári, esikszeredai és székelyudvarhelyi, és

folyó évi november hó 7-én: a temesvári, nagybecskereki, lugosi, dévai és pécsi m. kir. államépítészeti hivataloknál.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium segédhivatalainak főigazgatójához, vagy azon államépítészeti hivatalhoz címezve, a melynek kezelése alá az illető állami közút vagy közutszakasz tartozik, legkésőbb a kitűzött tárgyalási nap délelőtti 10 órájáig nyujtsák be. A később érkezett ajánlatok, valamint a bármikor beérkezett táviratok és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlat öt pecséttel zárt borítékban a címzés felett világosan kiírandó az államépítészeti hivatal és azon állami közút neve, a melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az államépítészeti hivatalokban átvehető ajánlati és felosztási kimutatási minta szerint teendők meg. Azon esetben, ha ajánlattevő a kereskedelemügyi miniszter által elfogadott s az államépítészeti hivataloknál kitett kőmintától eltérő kőanyagot kívánna szállítani, ennek saját pecsétjével ellátott két mintáját ajánlatához mellékelni és egyuttal a felosztási kimutatás 6. rovatában a termelési helyet is megjelölni tartozik.

Az árak a kereskedelemügyi miniszter által elfogadott és az államépítészeti hivataloknál kitett mintával azonos, vagy bár attól eltérő, de legalább is oly jó minőségű anyagra kell vonatkoznia. A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók és mindegyik ajánlattevő ajánlatának beadásától számított nyolc hétig kötelezettségben marad.

Minden egyes államépítészeti hivatal területén átvonuló állami közuti vonalra külön ajánlat nyujtandó be, Az állami közutnak csupán egyes részeire tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Ugy az ajánlat, mint hozzá mellékelte felosztási kimutatás szabályszerű bélyeggel látandó el és minkettő az ajánlattevő által aláírandó.

A bánatpénznek az állampénztárba vagy az adóhivatalba történt befizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett mennyiség után, az ajánlott árak összegének 5 százalékát kell kitennie.

Készpénz vagy értékpapír az ajánlathoz nem mellékelendő.

Azoknak az ajánlattevőknek, a kiknek ajánlata el nem fogadtatott, bánatpénze az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után fog kiadatni illetve az intézkedés a kiadatás iránt megtétetni.

A tett ajánlat vállalkozót azonnal, a kinevezést azonban csak azon naptól fogva kötelezi, melyen azt a kereskedelemügyi miniszter elfogadja.

A szerződés és részletes feltételek az ajánlati minta s ennek mellékletét képező felosztási kimutatás és kőminták, az államépítészeti hivataloknál a szokott hivatalos órákban átvehetők, illetve megtekinthetők.

Kelt Budapeston, 1904. évi október hó 4-én.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

I g é r v é n y e k

3°. magy. nyerem. jelzalog sorsjegyekről

Huzás Okt. 25. Főnyeremény 100.000 K. Ára: 4.— K.

Bécs városi sorsjegyekről

Huzás Nov. 2. Főnyeremény 400,000 K. Ára: 14 K.

Kapható a Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bankban

Az intézetünk től tovább adott
37.690. sz. szálorsorsjegy
40,000 koronát nyert.

1904.

Őszi és téli divat újdonságok legnagyobb választékban legolcsóbban Hajdu- és Biharmegye elismert legnagyobb

Női- és leány felöltők, kalapok

áruházában

RÓZSA LAJOS

DEBRECEN, Kistemplom-bazar szereshető be.

IDÜLT TOROK- ÉS
 GÉGEFÓHURUTNÁL
 fényesen bevált a
Rohitsi „STYRIA“-
 FÉRRÁS
 gargalizáló viznek.

Eladó ház.

A Szent-anna utca 27 sz. házastelek kedvező feltételek mellett eladó.

Felvilágosítás nyerhető
 Városház földszint 7. sz.

Védjegy:
 Turul madár.

Feltűnést keltő árak!

Védjegy:
 Turul madár.

Női cugos cipő 240
 frt

Női füzös cipő, fekete és színes 280
 frt

Női gombos cipő 3
 frt

Női füzös cipő Box 375
 Calf gombos 4 frt 3 frt

Férfi cugos cipő borított és sín a 260
 frt

Férfi legymászó cipő 3
 frt

Férfi cugos, Box füzös 4.50 425
 frt

Női gombos cipő ne-
 mezből bőrborítással 2
 frt

Női füzös cipő erős és tartós bőrből, meleg béléssel 3
 frt

Női nemez félcipő sarokkal 1
 frt

Férfi nemez félcipő sarokkal 20
 frt

Igen tartós posztó és orosz-lakk cugoscipő duplatalppal 4 75
 frt

Füzös cipők leány-
 kák részére 160
 frt

Gombos cipők leány-
 kák részére 2
 frt

Fekete és színes, füzös v. gombos gyermek cipők 90 krtól feljebb.

Színes Mikado cipő, gyermekek, nők és férfiak részére 50 kr.-tól 1 t.-ig

TURUL cipőgyár
 részvénytársaság
 központi

főraktár: Debrecen, csak
 Piac-utca 50. szám.

